

Motion till riksdagen 2021/22:3664

av **Daniel Bäckström m.fl. (C)**

En hållbar jakt

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för att bevara svenskt beslutsfattande i jaktfrågor samt verka för att regionala och lokala skillnader beaktas vid beslut på EU-nivå och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att organisationer som motarbetar jakt inte ska kunna få pengar ur viltvårdsfonden och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att Jägarförbundets organisationsbidrag för att jobba med ett rikstäckande ansvar för landets viltvård bör fattas för tre år i taget och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till att en viltmyndighet inrättas och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en ny jaktlagsutredning som bidrar till ett modernt och enkelt regelverk som möter en bred acceptans och där skadorna för jord- och skogsbruket samt mängden viltolyckor minskar och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra förutsättningarna för personer med funktionsnedsättning att jaga och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den parlamentariskt sammansatta kommitté som ska analysera konsekvenserna av Girjasdomen bör ta hänsyn till samers rätt men också beakta lokalbefolkningens och övriga svenskars tradition, intresse och behov, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fattade riksdagsbeslut ska följas i syfte att uppnå acceptans för rovdjuren och åstadkomma ett reellt regionalt ansvar och lokalt inflytande över rovdjursförvaltningen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en kontinuerlig uppföljning, utvärdering och granskning av rovdjursförvaltningen och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka möjligheterna att försvara husdjur och tamdjur mot angrepp av rovdjur och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa länsvisa kartor över särskilt sårbara områden för tamdjurshållningen för att underlätta och skynda på beslut om skydds jakt och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att Århuskonventionen ska förändras så att personer och organisationer som inte direkt berörs av ett skydds jaktbeslut inte ska kunna överklaga sådana beslut och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över vilka åtgärder som måste vidtas för att riksdagens beslutade mål om tio procents toleransnivå för rennäringen ska uppfyllas och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rovdjurspolitiken ska ta hänsyn till att skapa livskraftiga ren- och landsbygdsnäringar i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska ske en ökad jakt på säl och skarv och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utökad skydds jakt på skarv och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att licensjakten på gråsäl ska permanentas och utvidgas till knobbsäl och vikare om stammen anses livskraftig och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kostnaderna vid skydds jakt bör utredas och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla enklare regler för skjutbanor i syfte att underlätta för övningsskytte och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte förbjuda bly i ammunition så länge det inte finns fullgoda alternativ som kan garantera en säker jakt och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ökande antalet vildsvin måste hanteras och jakten ökas och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra till ansvarig myndighet att ta fram generella regler om vad som är tillåtet att utfodra klövvilt med och med vilka metoder det är tillåtet att utfodra och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska vildsvinsstammen genom att handläggande myndigheter får i uppdrag att effektivisera handläggningen av jaktärenden och tillkännager detta för regeringen.

Sammanfattning

Med en hållbar jakt- och viltvårdspolitik i grunden så finns det stora möjligheter att utveckla verksamheter kring jakten. Det handlar dels om upplevelser i olika former, dels om att utveckla viltkött som produkt. En trovärdig rovdjurspolitik kräver en aktiv

förvaltning med starkt regionalt inflytande som stärker förtroendet för rovdjurspolitiken och tar hänsyn till de människor som lever och verkar i rovdjurstäta områden.

Jaktens organisering

Centerpartiet anser att grunden för en välfungerande viltförvaltning är en välorganiserad och aktiv jägarkår. Svenska jägare och deras organisationer har ett stort engagemang och en central roll i en långsiktigt hållbar förvaltning av såväl viltstammar och rovdjursstammar som skogsbruk. Politikens roll är att se till att det finns goda förutsättningar för jägarkåren att verka och bidra till en hållbar förvaltning med mindre regelkrångel och effektiva beslutsprocesser. Svenskt beslutsfattande i jaktfrågor ska så långt som det är möjligt vara en nationell kompetens och inte styras från EU. När beslut ändå fattas på EU-nivå ska regionala och lokala skillnader beaktas.

Regeringen gav 2021 Naturvårdsverket i uppdrag att med medel ur Viltvårdsfonden främja viltvården. Tidigare var det regeringens ansvar, vilket var en bättre ordning eftersom förtroendet för Naturvårdsverket hos jägare är lågt. Helst skulle Centerpartiet vilja se att uppdraget lämnades till en nyrättad viltmyndighet.

I Naturvårdsverkets nya uppdrag ingår att upphandla viltövervakning, trafikeftersök och klövviltsförvaltning. Förutom upphandlingsdelen så har regeringen även beslutat att ideella rikstäckande organisationer ska kunna söka organisations- eller verksamhetsbidrag hos Naturvårdsverket för att utföra åtgärder som främjar viltvården enligt jaktlagens definitioner. Med denna breda definition finns en risk att organisationer som motarbetar jakt kan få pengar ur Viltvårdsfonden. Centerpartiet anser att det är orimligt att organisationer som motarbetar jakt ska kunna få medel från Viltvårdsfonden, som finansieras av jägare genom jaktkortet. Uppdraget till Naturvårdsverket behöver därför förtydligas i dessa delar.

För att svensk viltförvaltning ska kunna arbeta långsiktigt vill Centerpartiet att det beslut om organisationsbidrag som regeringen aviserat till Svenska Jägareförbundet från och med 2022 för att utföra sitt rikstäckande arbete för landets viltvård ska gälla för tre år i taget. Det skulle skapa bättre förutsättningar för förbundet att långsiktigt planera verksamheten.

Centerpartiet vill se en ny viltmyndighet som ansvarar för viltfrågor. Syftet är att myndigheten effektivt ska hantera de brister i viltförvaltningen som vi i dag ser för flera arter. Den myndighet som ansvarar för jaktfrågorna måste vara kompetent och ha jägarkårens förtroende. I dag uppfattas ofta ansvarig myndighet som en motpart och ingen som står på jägarnas, jaktens eller landsbygdens sida. Vid sidan om att upphandla och administrera medel ur Viltvårdsfonden skulle en av viltmyndighetens uppgifter kunna vara att hantera licensförfarandet för vapen istället för Polismyndigheten. Under tiden ett sådant förslag blir verklighet behöver polisens arbete med tillstånd för vapen effektiviseras och påskyndas.

När Centerpartiet satt i regeringen 2006–2014 infördes tre olika modeller för ökad samförvaltning på regional nivå: älgförvaltningsgrupper, viltförvaltningsdelegationer och Nationella klövvilträdet. Grundtanken med dessa modeller var att öka dialogerna mellan berörda aktörer i viltförvaltningen, för att på så sätt öka det regionala samarbetet och inflytandet. Centerpartiet ville ge lantbrukare och jägare mer inflytande i de regionala förvaltningsplanerna för att skapa en mer decentraliserad och regional viltförvaltning.

S-MP-regeringen ändrade 2017 sammansättningen i viltförvaltningsdelegationerna och tillsatte fler ledamöter från naturvårdsorganisationer samt natur- och ekoturismföretag utan en i förväg nödvändig utvärdering. Den förändringen är Centerpartiet kritiskt till. Som situationen ser ut i dag fattas inte de skarpa besluten i viltförvaltningsdelegationerna, utan de tas ofta på central nivå. Ledamöter upplever maktlöshet och att de saknar reellt inflytande i beslutsprocesserna, vilket strider mot intentionerna i riksdagsbeslutet från 2013, där den regionala förankringen ansågs avgörande för att stärka allmänhetens förtroende för rovdjursförvaltningen. Viltförvaltningsdelegationernas uppdrag behöver därför ses över så att det lokala och regionala inflytandet säkerställs. Samma sak gäller för älgförvaltningens arbete; även den behöver utvärderas för att säkerställa att den fungerar effektivt.

En ny jaktlag

I jaktlagen regleras var, när och hur jakt får bedrivas. Jaktlagen var föremål för översyn under alliansregeringen, men den tillsatta utredningen lades utan motivering ner av den tillträdande rödgröna regeringen efter maktskiftet 2014. Syftet med den tidigare utredningen var att åstadkomma ett modernt och enkelt regelverk som mötte en bred acceptans. Sedan jaktlagen tillkom 1987 har viltförhållandena väsentligt förändrats i Sverige. Då var många arter hotade och utmaningen var primärt att återskapa goda viltstammar. De senaste decenniernas ökade tillgång till jaktbart vilt har medfört nya utmaningar och viltet orsakar i dag stora ekonomiska skador för olika näringar och samhället i stort, vilket ställer nya krav på lagstiftningen. Sedan den tidigare Jaktlagsutredningen lades ned har skadorna för jord- och skogsbruket samt olyckor i trafiken med allvarliga konsekvenser och mänskligt lidande ökat ytterligare. Den utvecklingen måste brytas och en ny jaktlagsutredning som ser över lagstiftningen i dess helhet behöver därför tillsättas.

Hot mot jägare

Samhället har ett ansvar för att skydda jägare mot våld och trakasserier. Under många år har jägare i hela landet utsatts för våld och trakasserier i djurrättens namn. Tävlingar har avbrutits, drev har stoppats, jaktorn vandaliserats och eftersöksjägare utsatts för hot och våld. Centerpartiet ser mycket allvarligt på den typen av djurrätsrelaterad brottslighet, och anser att det är viktigt att politiken tydligt markerar sitt avståndstagande mot sådant agerande. Det är också viktigt att vidta åtgärder för att minska förekomsten av denna brottslighet. Inte minst gäller det eftersöksjägare som utför ett uppdrag på polisens begäran och i samhällets intresse.

En tryggare skydds jakt och licensjakt kan bland annat uppnås genom ändrade sekretessbestämmelser. Centerpartiet anser att det behöver göras en översyn av bestämmelserna i syfte att personuppgifter ska kunna sekretessbeläggas. På initiativ från Centerpartiet beslutade riksdagen under 2020 om ett tillkännagivande till regeringen om att den som ansöker om skydds jakt, utför skydds jakt eller utför licensjakt ska kunna få sina personliga uppgifter belagda med sekretess om han eller hon så begär.

Tillgängligheten till jakt

Jakten ska vara tillgänglig för alla. Tyvärr har det visat sig att de jägare som använder motordrivet fordon på grund av en funktionsnedsättning stöter på problem med nuvarande regelverk. Att använda motordrivet fordon kräver i de flesta fall dispens från terrängkörningslagen, jaktförordningen och jaktlagen. Länsstyrelserna runt om i landet hanterar dispensgivningen på olika sätt när det gäller områdes- och tidsbegränsningar i dispenserna. Dispens som gäller för ett begränsat område innebär för personen med funktionsnedsättning att han eller hon enbart kan jaga på det område som han eller hon sökt för. Det innebär att personer med funktionsnedsättning kan behöva söka ny dispens för jakt utanför det begränsade området. Många aktiva jägare med funktionsnedsättning har därför ett stort antal dispenser som måste medföras till varje jakt. Systemet innebär att dispenshanteringen är onödigt tidskrävande och kostsam. Tiden för handläggning av dispensärenden, två till sex veckor, skulle kunna användas till mer prioriterade ärenden. Därför vore det önskvärt att sökt och beviljad dispens gäller för jakt med motordrivet fordon i hela Sverige i minst fem år.

I januari 2020 meddelade Högsta domstolen dom i det s.k. Girjasmålet mellan Girjas sameby och staten. Domstolen, som i sitt beslut lutar sig mot urminnes hävd och folkrätten, tilldelade Girjas sameby ensamrätt till småviltsjakten och fiske med ensam förfoganderätt inom samebyns område. Domstolens beslut har skapat en osäkerhet hos lokalbefolkningen och andra som i generationer jagat och fiskat i de områden som nu samebyn fått ensamrätt till. Centerpartiet anser att det är bra att en parlamentarisk kommitté ska tillsättas för att se över rennäringslagen. Tyvärr brister direktiven till den parlamentariska kommittén (dir. 2021:35) på flera punkter. Direktiven som de ser ut i dag ökar snarare de spänningar som finns än minskar dem. Centerpartiet vill därför att nuvarande direktiv kompletteras med att förslag ska tas fram som tar hänsyn till samers rätt men också beaktar lokalbefolkningens och övriga svenskars tradition, intresse och behov av att jaga och fiska på det sätt som skett under lång tid, och att detta sker i en inkluderande dialog med berörda parter och organisationer för att hitta en hållbar väg framåt.

Jämställdhet

I dag är var femte person som tar jägarexamen kvinna. Trenden pekar mot en ökning av antalet jaktintresserade kvinnor, som i dag utgör sju procent av de som löser jaktkort. För 20 år sedan var denna siffra drygt hälften så stor. Trots ökningen av antalet jaktintresserade kvinnor är kvinnor fortfarande kraftigt underrepresenterade i jaktkretsar, och metoo-upproppet ”Vi gör patron ur”, som skapades av kvinnliga jägare, visar på behovet av att på alla nivåer fortsatt arbeta förebyggande mot sexistiska och kränkande beteenden.

Centerpartiet anser att män och kvinnor jobbar mer dynamiskt och att en jämställd arbetsgrupp ger fler perspektiv och nya lösningar. Därför välkomnar vi Svenska Jägareförbundets arbete för en ökad jämställdhet inom jakten och de utbildningar som de bl.a. erbjuder i syfte att öka andelen kvinnor som är representerade i landets älgförvaltningsgrupper. Vid sidan om den typen av riktade insatser inom viltförvaltningen, behöver det tas ett bredare tag med att öka andelen kvinnor som är förtroendevalda inom skogsnäring och jägarorganisationer. Med fler förtroendevalda kvinnor finns också fler att rekrytera till bland annat älgförvaltningsgrupperna.

Rovdjur

Centerpartiet anser att rovdjursfrågor är något som bör fattas beslut om nationellt och förvaltningen ska vara regionalt förankrad. Att det finns ett brett förtroende för jakt- och viltpolitiken är en viktig förutsättning för att politiken också ska ge effekt i praktiken och det förutsätter att de som lever och verkar i områden med mycket vilt och stora rovdjur har inflytande över förvaltningen.

Människors oro för rovdjursangrepp mot tamboskap behöver tas på allvar. Att politiken tar hänsyn till både miljö, natur och människa är nyckeln till att vi ska lyckas med en hållbar förvaltning. Ett viktigt steg i detta är att det finns ett stort förtroende för det offentliga och dess myndigheter. Det är därför viktigt att stärka dialogen kring rovdjursförvaltningen, så att de som berörs känner sig involverade i förvaltningen. Ett sätt att upprätthålla förtroendet är att nuvarande rovdjursförvaltning kontinuerligt utvärderas utifrån ett helhetsperspektiv där de socioekonomiska och regionala konsekvenserna analyseras och dokumenteras.

Sverige har sedan en anmälan om överträdelse från EU-kommissionen arbetat fram möjligheter till en regionaliserad förvaltning av våra rovdjur. Detta har inkluderat framtagande av sårbarhetsanalyser och färdigställande av förvaltningsplaner för våra fem rovdjursstammar, inklusive hur gynnsam bevarandestatus för stammarna ska uppnås. I fallet med vargstammen är bedömningarna baserade på omfattande vetenskapliga underlag framtagna av ett fyrtiotal forskare och experter. Den sårbarhetsanalys som togs fram anger att minsta livskraftiga population för varg i Sverige och Norge är 100 individer. För att uppnå en gynnsam bevarandestatus för varg med god marginal till detta värde behövs regelbunden invandring från Finland och Ryssland samtidigt som andra åtgärder vidtas för att stärka genetiken. Den svenska vargförvaltningen ska ta hänsyn till såväl vargstammens bevarande i Sverige som vad det samlade rovdjurstrycket innebär för människors möjligheter att bo och bedriva verksamheter i rovdjurstäta områden. Enligt ett riksdagsbeslut som bygger på proposition 2012/13:191 En hållbar rovdjurspolitik, nås vargens gynnsamma bevarandestatus vid 170–270 individer. Den nuvarande regeringen har låtit Naturvårdsverket sätta ett nytt referensvärde på 300 individer.

Vargen rör sig över stora områden, inte sällan över landsgränser. Därför vill Centerpartiet att vargen ska samförvaltas med Norge. Det totala antalet vargar uppgår till omkring 450 individer sammanlagt i Sverige och Norge.

Regeringen har misslyckats med att uppnå syftet med riksdagsbeslutet från 2013 som handlade om att öka acceptansens för den förda vargförvaltningen och rovdjurspolitiken. Tvärtom så har konfliktnivån ökat. Idag finns de flesta vargar huvudsakligen i det mellansvenska förvaltningsområdet och dessutom med en alldeles för hög lokal koncentration av individer även inom detta område. Detta går emot riksdagens beslut från 2013 som handlade om att vargstammens koncentration skulle minskas där den var som tätast. Riksdagsbeslutet från 2013 säger också att varg ska finnas i hela landet förutom den alpina regionen och Gotlands län. Den alltför stora numerären av vargar i det mellansvenska förvaltningsområdet, kombinerat med att acceptansen för att tillåta en växande vargstam i det södra och norra förvaltningsområdet är mycket liten hos renägare, fårbönder, hästägare och andra djurhållare, visar tydligt att den förda vargförvaltningen hamnat fel. För att återfå acceptansen för vargförvaltningen anser Centerpartiet att vargstammen som ett första etappmål ska begränsas till de 170 individer som riksdagen tidigare angett som en lägsta

numerär. Centerpartiet menar att acceptansen för vargförvaltningen kan förbättras genom att bl.a. minska antalet vargar i de områden där koncentrationen är som störst.

Rovdjursskador kan förebyggas, till exempel med rovdjursavvisande stängel. Det finns även andra förebyggande åtgärder för djur som inte lever i hägn. När angrepp sker trots förebyggande åtgärder ska skydds jakt kunna genomföras. Centerpartiet driver flera förslag för att åstadkomma en effektivare och snabbare skydds jakt på rovdjur. Flera av förslagen har även resulterat i tillkännagivanden till regeringen, som riksdagen fattade beslut om 2020.

Skydds jakt är ett viktigt instrument för att rovdjurspolitiken ska vinna acceptans hos den del av befolkningen som riskerar att få tamdjur och hundar rivna av stora rovdjur, framför allt varg. De riktlinjer som länsstyrelserna tillämpar idag togs fram för 15–20 år sedan när vargstammens storlek, lagstiftningen, stammens sammansättning och geografiska utbredning var annorlunda än idag. Viltskadecenter som utarbetade de föråldrade riktlinjerna anser att de behöver förnyas och anpassas till rådande rovdjurs-situation. Även olika intressegrupper har framfört kritik mot att det i många fall är mycket svårt att få tillstånd att fälla skadegörande vargar eftersom det krävs upprepade angrepp och att det i områden med hög vargtäthet är svårt att avgöra vilka vargar som orsakat skadan. Även naturvårdsorganisationer har framfört vikten av väl fungerande skydds jakt.

Centerpartiet vill se att de nya riktlinjerna för skydds jakt, framför allt när det gäller varg, leder till att beslut om skydds jakt tas snabbt. Dagens högt ställda krav för att få tillstånd att fälla skadegörande och närgångna vargar måste anpassas till rådande situation där vargarna ökat i antal och vargreviren förtätas. Med hjälp av länsvisa kartor över särskilt sårbara områden för tamdjurshållningen går det att underlätta och skynda på beslut om skydds jakt. Skydds jakt ska även vara tillåtet att genomföra på varg som tar jakthundar redan efter första angreppet. Det nuvarande regelverket för skydds jakt behöver även förändras så att det vid behov blir tillåtet att bedriva skydds jakt på ett helt revir istället för enskilda individer. Att hitta den enskilda individ i en familjegrupp som gett upphov till skydds jakt är oftast omöjligt. Tar man bort en individ så kommer ändå problemet som gav upphov till skydds jakt finnas kvar. Att rubba befintliga familjekonstellationer genom att ta bort enskilda individer skapar nya problem.

Den svenska staten behöver ta ett större statligt ansvar för att fler hundar certifieras som kan säkerställa att det skett vargangrepp. Vargen dödar ofta hundar som den kommer i kontakt med och att som jägare riskera sin hund för att åt länsstyrelsen kunna fastställa ett vargangrepp är ett svårt beslut. Vargen är statens vilt och det är rimligt att staten tar ett större ansvar för att certifiera hundar som kan verifiera de skador som statens vilt orsakar.

I dag har miljöorganisationer rätt att överklaga beslut om skydds jakt på varg, vilket är en följd av att Sverige sedan 2005 är part till den s.k. Århuskonventionen. Centerpartiet anser att detta förfarande urholkar äganderätten och ifrågasätter markägares integritet på ett ej försvarligt vis. Tillämpningen av konventionen i dessa delar belastar därtill rättssystemet och får till följd att andra viktiga ärenden får vänta på avgörande. Av den anledningen bör Sverige verka för att Århuskonventionen och EU:s rättsordning förändras så att personer och organisationer som inte direkt berörs av ett skydds jaktbeslut inte ska kunna överklaga sådana beslut.

Rennäringen är en viktig näring som för vidare ett viktigt kulturarv men också levererar klimatsmart kött. Riksdagen fattade år 2013 beslut om ett mål att rennäringen maximalt ska behöva tolerera tio procents förlust till rovdjur. Många renägare tvingas

dock stå ut med betydligt högre rovdjursförluster än så, ibland uppåt en tredjedel av renhjorden. Detta har lett till stor frustration inom rennäringen, och att många tappat tron på rennäringen som framtid. Det är därför viktigt att regeringen ser över vilka åtgärder som kan vidtas för att säkerställa att riksdagens beslutade mål om tio procents toleransnivå verkligen uppfylls. Rovdjurspolitiken ska ta hänsyn till att skapa livskraftiga ren- och landsbygdsnäringsar i Sverige.

Skydds- och licensjakt

Vem som står för kostnaden vid skyddsjakt är inte reglerat och skiljer sig därför mellan olika länsstyrelser. Dessutom skiljer det sig också mellan vilken typ av skyddsjakt det är och på vilka djur. Centerpartiet menar att det finns anledning att se över om det ska regleras eller ifall det går att sammanställa en gemensam praxis för att uppnå en större förutsägbarhet. Översynen bör problematisera kring huruvida staten ska ta ett större ansvar för kostnaden vid skyddsjakt på vissa djur eller på typer av skyddsjakt som sker till största del ur ett samhälls- och trygghetsperspektiv.

En viktig del av jakten är arbetet med att motverka invasiva arters etablering. Ska vi lyckas med det arbetet behövs en klassificering som avgör vilka arter som är invasiva. Idag är bland annat skarv skyddad enligt EU:s fågeldirektiv och allmän jakt är inte tillåten i Sverige, trots att den inte är naturlig i den svenska miljön och orsakar skada på det svenska ekosystemet. På grund av skarvens utbredning och dess skador på naturen vill Centerpartiet att jaktrestriktionerna för skarv lättas upp och skyddsjakten på skarv utökas. Trots att flera länsstyrelser regelbundet fattar beslut om skyddsjakt och trots att länsstyrelserna kan besluta om rätt att göra ingrepp i fåglars bon eller förstöra fåglars ägg, så är det inte tillräckligt.

Utöver skarv så skapar i dag även säl stora problem för både fiskbestånd och fiskare. En mer adaptiv förvaltning av säl är därför nödvändig. Sommaren 2019 togs ett välkommet beslut om att ändra i jaktförordningen vilket nu innebär att Naturvårdsverket får besluta om licensjakt på gråsäl. Licensjakten borde dock permanentas och utvidgas till att omfatta även vikare, om den anses livskraftig, och knobbsäl. Förutom att sälarnas konsumtion av fisk är ett allvarligt hot mot fiskbeståndet och konkurrerar med fisket, sprider de även parasiten sälmask till torsken. Många fiskare som fiskar med passiva redskap har fått sina redskap förstörda och upplever den typen av fiske omöjlig till följd av sälens närvaro.

Införandet av licensjakt på säl leder till frågor om sälprodukter. På grund av EU-förbudet mot handel med sälprodukter riskerar även en licensjakt på säl att bli verkningslös, då jägare saknar incitament att bedriva sådan jakt. Av EU-förordning 1007/2009 om handel med sälprodukter framgår att handel med sälprodukter är mycket strikt reglerad och begränsad till ett fåtal som har rätt att sälja dem. Enligt artikel 3 i förordningen är försäljning av sälprodukter endast tillåtet om sälprodukterna härrör från den traditionella jakt som inuitsamhällena och andra ursprungsbefolkningar bedriver under förutsättning att ett antal villkor är uppfyllda, såsom att jakten bidrar till deras självhushållning. Syftet med grundförordningen är att handeln ska begränsas till ett minimum. I den mån inuiter eller annan ursprungsbefolkning som har rätt att sälja sälprodukter vill sälja sälprodukter får de göra det under förutsättning att förordningens bestämmelser följs. Inuiter och säljägare i Norge, Danmark (Grönland) och Kanada har utan framgång dels försökt få EU-förbudet ogiltigförklarat av EU-domstolen, dels ifrågasatt det i WTO. Genom att häva förbudet skulle sälen kunna utnyttjas som en

resurs att ta vara på. Centerpartiet menar att Sverige inom ramen för EU-samarbetet ska väcka och driva frågan om att upphäva förbudet mot jakt av säl och handel med sälprodukter, något som även riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen om 2020.

Vapen

Regeringen har sedan ett par år tillbaka försökt att implementera EU:s nya vapendirektiv, som syftar till att stoppa terrorism och våld. Centerpartiet menar att det är viktigt att vända på varje sten för att agera mot terrorism och våld, men i detta sammanhang är det viktigt att adressera frågan om illegala vapen, inte legala vapen som handhas ansvarsfullt. För Centerpartiet är det viktigt att genomförandet av EU:s vapendirektiv inte går långt utanför vad direktivet kräver och innebär onödigt krångel för laglydiga jägare och sportskyttar. Centerpartiet värnar om jakten och sportskyttet i Sverige. Det är stora folkrörelser och de är viktiga.

Att övningsskjuta är viktigt för att kunna bedriva en etiskt försvarbar jakt. Därför behövs ett nationellt regelverk som möjliggör för svenska skjutbanor att hålla sin verksamhet igång. Regelverket får inte ställa orimliga säkerhetskrav, så att det försvårar genomförandet av t.ex. jaktstigar i övningssyfte eller övningsskytte på egen mark. På frivillig väg och genom kompetenshöjande insatser går det ofta att åstadkomma bättre resultat än genom fyrkantiga regelverk.

Begreppet synnerliga skäl finns i vapenlagen vad gäller licenser för enhandsvapen. Idag har synnerliga skäl en helt annan juridisk innebörd, och har i vapenlagen glidit mot att tolkas på samma sätt som i resten av lagstiftningen, det vill säga endast i undantagsfall, eftersom begreppet synnerliga skäl förekommer i svensk lagstiftning för att ge domstolen möjlighet att frånga en huvudregel, om det finns ovanliga och särskilt beaktansvärda omständigheter som talar för det. Detta försvårar och omöjliggör i många fall normalt idrottsskytte på föreningsnivå eftersom aktivitetskraven är så högt ställda. Även elitsskyttar nekas licens med hänvisning till att de inte har tillräcklig aktivitet. Därför bör begreppet ”synnerliga skäl” i vapenlagen ses över så att man inför samma krav som för övriga målskyttelicenser.

Idag måste en licensinnehavare som vill sälja sitt vapen och köpa ett annat, nytt eller begagnat, först söka licens på det nya vapnet hos Polismyndigheten, en process som kan ta flera månader. Om personen dessutom nått sin begränsning i vapengarderoben, så måste försäljning av det innehavda vapnet först ske. En enklare lösning skulle vara att personen lämnar in sitt vapen till en vapenhandlare för försäljning och hämtar ut det nya vapnet i utbyte och vapenhandlaren skickar sedan in nödvändiga papper till Polismyndigheten för licensbyte. Riksdagen tillkännagav till regeringen 2019 en rad ändringar vad gäller vapenlagstiftning, bland annat utökad vapengarderob, avskaffande av tillståndsplikten för ljuddämpare och acceptering av EU-passet. Centerpartiet vill nu se att regeringen agerar i dessa frågor.

Echa har på uppdrag av EU-kommissionen tagit fram ett förslag om förbud mot användning av bly i all ammunition, även kulammunition. Skulle ett sådant förslag bli verklighet i dagsläget i Sverige så skulle det få orimliga konsekvenser för jakten i Sverige. Innan EU förbjuder bly i ammunition så anser Centerpartiet att det måste finnas fullgoda alternativ som kan garantera en säker jakt.

Vildsvin

Att vi har starka stammar av vilt i Sverige är i grunden bra, men alltför stora stammar skapar också problem, både för människor och för ekosystemet. Ett tydligt exempel är vildsvinsstammen som vuxit explosionsartat de senaste åren. Vildsvinen orsakar skador på åkermark, ökar antalet trafikolyckor och till och med skador i ungskog.

Vildsvinens framfart i odlade områden måste minimeras. En del av detta är att sätta en bättre förvaltningsmodell utifrån ett aktuellt faktaunderlag och gärna med mål fastslagna av de berörda aktörerna.

För att hantera en ökad avskjutning av vildsvin behöver också frågan kring vildsvinskött diskuteras ytterligare. Centerpartiet vill att viltkött tydligare lyfts som en resurs i stället för att prata om köttet som en belastning. För att göra det möjligt vill vi bland annat se fler förenklingar i regelverken som underlättar möjligheterna att få ut viltkött till privatpersoner, butiker och restauranger.

Utfodring av vilt påverkar storleken på viltstammarna, och Centerpartiet anser därför att det är befogat att kunna reglera utfodringen för att minska antalet viltolyckor och viltets skador på egendom. Centerpartiet ställde sig 2021 bakom lagförslaget att lokalt kunna reglera utfodring av vilt, men utmaningarna är större än så och därför anser Centerpartiet att de nya reglerna ska kompletteras med generella regler om vad som ska vara tillåtet att utfodra med och med vilka metoder det är tillåtet att utfodra.

Daniel Bäckström (C)

Kristina Yngwe (C)

Rickard Nordin (C)

Anders Åkesson (C)

Ola Johansson (C)

Ulrika Heie (C)

Magnus Ek (C)

Mikael Larsson (C)

Peter Helander (C)

Anne-Li Sjölund (C)